

SB-0140

Second Year B. A. Examination

March / April - 2011

Sociology : Paper - III
(Rural Sociology)

Time : Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના :

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of signs on your answer book.

Name of the Examination :
S. Y. B. A.

Name of the Subject :
SOCIOLOGY : PAPER - 3

Subject Code No. : 0 1 4 0 Section No. (1, 2,.....): Nil

Seat No. : [ ] [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]

Student's Signature

- (૨) લઘુઉત્તરીય પ્રશ્ન નં. ૧ ફરજિયાત છે.
(૩) પ્રત્યેક પ્રશ્નનાં ગુણ જમણી બાજુ દર્શાવેલા છે.
(૪) બધા પ્રશ્નોનાં ઉત્તર આપો.

- ૧ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : ૧૨
- (૧) ભારતીય ગામડાઓમાં સર્વશિક્ષા અભિયાનનાં હેતુઓ જણાવો.
(૨) જજમાની વ્યવસ્થાનો અર્થ આપો.
(૩) ભૂદાન ચળવળના પ્રણેતા કોણ હતાં ?
(૪) ભારતમાં જવાહર રોજગાર યોજના ક્યારથી અમલમાં આવી છે ? શા માટ ?
(૫) ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્ર ઉપરનું પ્રથમ પાઠ્યપુસ્તકનું નામ આપો.
(૬) ગ્રામીણ યંત્રવિજ્ઞાનનાં બે ઉદાહરણો આપો.

- ૨ ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ આપી. ભારતમાં તેનાં કાર્યક્ષેત્રની ચર્ચા કરો. ૧૨

અથવા

- ૨ ગ્રામીણ સમાજશાસ્ત્રનાં લક્ષણો વર્ણવી, ગ્રામીણ સમાજમાં આવેલા ફેરફારોની ચર્ચા કરો. ૧૨

- ૩ સ્થળાંતર એટલે શું ? સ્થળાંતરનાં કારણો અને પરિણામોની ચર્ચા કરો. ૧૨

અથવા

- ૩ જ્ઞાતિનાં લક્ષણો દર્શાવી, ગ્રામીણજ્ઞાતિનાં વિભિન્ન પાસાઓની ચર્ચા કરો. ૧૨

SB-0140]

1

[Contd...

- ૪ ગ્રામીણ દેવું એટલે શું ? ગ્રામીણ દેવાનાં પ્રકારોની ચર્ચા કરો. ૧૨
- અથવા**
- ૪ સહકારી પ્રવૃત્તિ એટલે શું ? ગામડાની સહકારી પ્રવૃત્તિનાં સામાજિક પરિણામો સમજાવો. ૧૨
- ૫ ટૂંકી નોંધ લખો : ૬+૬
- (અ) ભૂમિ સુધારા માટે સરકારે લીધેલાં પગલાં.
(બ) ગ્રામીણ નિરક્ષરતા.
- અથવા**
- ૫ (અ) ગ્રામીણ વ્યવસાયોની લાક્ષણિકતાઓ. ૬+૬
(બ) રાષ્ટ્રીય ગ્રામીણ રોજગાર કાર્યક્રમ.
- ૬ નોંધ લખો : (ગમે તે બે) ૫+૫
- (૧) બંધવા મજૂર.
(૨) સ્થળાંતરની સામાજિક અસરો.
(૩) પંચાયતીરાજનાં ઉદ્દેશો.
(૪) ભારતમાં ગ્રામ અભ્યાસો.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) As per the instruction No. 1 of Page No. 1.
(2) short answers of question no. 1 is compulsory.
(3) The marks of each question are indicated on the right side.
(4) Attempt all questions.

- 1 Give short answers of following : 12
- (i) State aims of the total literacy campaign in the villages.
(ii) Define Jajmani system.
(iii) Who was the pioneer of Bhudan movement ?
(iv) When was Javahar Rojgar Yojana implemented in India ?
Why ?
(v) Write the name of first text book on rural sociology.
(vi) Give two examples of rural technology.
- 2 Give the meaning of Rural sociology and discuss its scope in India. 12

OR

SB-0140]

2

[Contd...

- 2 Describe characteristics of the rural society and discuss changes occurring in the rural society. 12
- 3 What is migration ? Discuss causes and consequences of migration. 12
- OR**
- 3 Indicate the characteristics of caste and discuss different aspects of Rural caste. 12
- 4 What is Rural Credit ? Discuss types of Rural Credit. 12
- OR**
- 4 What is co-operative activities ? Explain social consequences of the rural co-operative activities. 12
- 5 Write short notes : 6+6
- (a) The steps taken by the Government for the land reforms.
  - (b) Rural ill-literacy.
- OR**
- 5 (a) Characteristics of Rural Occupations. 6+6
- (b) National Rural employment programme.
- 6 Write notes : (any two) 5+5
- (i) Bonded labour
  - (ii) Social impacts of migration
  - (iii) Aims of Panchayatiraj
  - (iv) Rural studies in India
-